

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 817/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om finansiering av Veikkaus förmånstagare och hjälp med spelberoende

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 817/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen /saf:

Hur ämnar regeringen ingripa i Veikkaus och förmånstagarnas finansieringsverksamhet så att den blir mer transparent och så att finansiering inte skapas på bekostnad av spelberoende människor,

hur ämnar regeringen hjälpa spelberoende människor att klara av sina problem,

varför höjdes förlustgränsen tillbaka till 2 000 euro,

ämnar regeringen ompröva förlustgränsen för spelande och sänka den och

hur ämnar regeringen ändra sin verksamhet och sin inställning till medborgare så att medborgare inte behöver känna att de endast är statens penningautomater?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Målet för vår penningspelspolitik är att förebygga och minska skadeverkningarna till följd av penningspelande. Utgångspunkten för riktlinjerna för penningspelspolitiken i statsminister Sanna Marins regeringsprogram är att bevara systemet med ensamrätt och att vidare stärka det. Enligt regeringsprogrammet garanteras i syfte att dämpa penningspelandets skadeverkningar Veikkaus Ab via penningspelspolitiken ensamrätt att kanalisera spelandet och Veikkaus Ab:s verksamhetsförutsättningar tryggas i en snabbt föränderlig omvärld. Dessutom konstateras i regeringsprogrammet att penningspelandets skadeverkningar bekämpas effektivt och att penningspelandet styrs mot ett lagligt, ansvarsfullt och övervakat spelutbud. I enlighet med regeringsprogrammet kommer regeringen att i början av regeringsperioden genomföra ett andra skede av revidering av lotterilagen i syfte att trygga målen för penningspelspolitiken.

Vid inrikesministeriet pågår ett projekt om revidering av lotterilagen (1047/2001, SM051:00/2019). Målet för projektet är att i enlighet med regeringsprogrammet utreda behoven av att revidera lotterilagen i synnerhet för att ytterligare effektivisera preventionen och minskningen av de skadeverkningar som penningspel ger upphov till. Ett ytterligare mål är att utreda

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 817/2020 rd

hur man genom lagstiftning kan stödja Veikkaus Ab:s verksamhetsförutsättningar i syfte att stärka systemet med ensamrätt.

I enlighet med dessa mål har projektet till uppgift att bereda ett betänkande för att utveckla lotterilagen och annan behövlig lagstiftning i fråga om följande helheter: utvidgning av identifierings-skyldigheten så att den utöver spelande på utplacerade penningautomater också gäller andra penningspel, i syfte att bland annat göra det möjligt för spelaren att belägga sig själv med spelförbud, bestämmelser om placeringen av penningautomater och försäljningsställen för penningspel, bestämmelser om marknadsföring av penningspel och om marknadsföring som strider mot lotterilagen, insamling av information om spel och spelare och utnyttjande av den för att följa upp, förebygga och undersöka skadeverkningar till följd av penningspel samt för att möjliggöra Veikkaus Ab:s modell för ansvarsfull kundrelation, utvidgning av tidsbegränsade spelförbud vid kasinon så att de gäller tills vidare, utredning av införandet av hinder för betalningsrörelsen i syfte att begränsa spelandet utanför systemet med ensamrätt, eventuell utveckling av Veikkaus Ab:s affärsverksamhet så att den också omfattar B2B-affärsverksamhet, frågor som gäller spelserversnans placering, de ändringar i totospel som internationella spel i pooler förutsätter och ändringsbehov i anslutning till reformen av vadhållningsspel.

De grundläggande riktlinjerna för den gällande lotterilagen följer riktlinjerna i regleringen som var i kraft redan före den och enligt vilken anskaffning av medel genom utnyttjande av människors spelbegär är tillåtet endast i begränsad omfattning och endast för välgörenhet eller för understöd av annan ideell verksamhet. Avkastningen av penningspel delas upp i allmännyttiga ändamål enligt andelar för fördelning av avkastningen som föreskrivs i lagen. I det finländska penningspel-systemet behandlas frågor som gäller utdelning av avkastning separat från den egentliga penningspelverksamheten så att jord- och skogsbruksministeriet, undervisnings- och kulturministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet ansvarar för sin egen sektors del för beviljande av bidrag och statsandelar som delas ut ur Veikkaus Ab:s avkastning. Vid beviljande av bidrag följs statsunderstödslagen och dessutom i fråga om statsunderstöd som beviljas av undervisnings- och kulturministeriet även lagen om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. En ändring av grunderna för den gällande modellen för utdelning av avkastning förutsätter ändringar av lotterilagen och den övriga lagstiftningen, och granskning av dem ingår inte i nuläget i de ärendehelheter som utreds i projektet med lotterilagen.

Inrikesministeriet ändrade ministeriets förordning om spelregler för Veikkaus Ab:s penningspel som utfärdades 28.4.2020. Genom förordningsändringen sänktes för en viss tid maximiförlustgränsen per dygn och per månad för spel med snabb spelrytm som spelas i Veikkaus Ab:s elektroniska speltjänst (veikkaus.fi). Enligt den ändrade förordningen var maximiförlustgränsen per dygn för spel med snabb spelrytm som under 1.5–30.9.2020 spelas i bolagets elektroniska speltjänst sammanlagt 500 euro och maximiförlustgränsen per månad sammanlagt 500 euro. Före förordningsändringen var maximiförlustgränserna 1 000 euro per dygn och 2 000 euro per månad.

Målet med förordningsändringen var att på grund av coronavirusepidemin effektivare förebygga och minska skador som orsakas av penningspel. Målet med förordningsändringen var särskilt att förebygga och minska skador som penningspel ger upphov till i en situation där penningspel på

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 817/2020 rd

grund av dåvarande restriktioner och rekommendationer samt på grund av vistelse i hemmet och brist på fysiska möjligheter att spela fysiska penningautomat- och kasinospel eventuellt övergick till penningspel med snabb spelrytm och med en särskild risk för problemspelande. För att förhindra coronavirussmittor hade Veikkaus Ab då frivilligt stängt alla utplacerade penningautomater, bolagets spelsalar samt spelkasinot i Helsingfors.

Efter att dessa fysiska spelautomater sedermera öppnades under sommaren 2020 återinfördes förlustgränsen per månad genom inrikesministeriets förordning som utfärdades 28.9.2020 till 2 000 euro, men förlustgränsen per dygn är fortfarande enligt förordningsändringen den lägre gränsen på 500 euro fram till slutet av 2020. Förutom återinförandet av de fysiska spelmöjligheterna utgår ändringen från forskningsresultat om penningspelandets skadeverkningar. Enligt resultaten har förlust av stora summor under en kort tid eller under flera separata tillfällen oftare en koppling till problemspelande än en hög konsumtion som sprids över en längre tid.

Maximiförlustgränserna är endast en del av den spelbegränsningshelhet gällande Veikkaus Ab:s penningspel på nätet som utfärdades 2017 genom inrikesministeriets förordning. Förutom en maximiförlustgräns ska spelaren dessutom alltid ställa in förlustgränser per dygn och månad för spel med snabb spelrytm. I praktiken har den största delen av spelarna ställt sin maximiförlustgräns per månad på 500 euro eller mindre. Spelaren ska även ställa in en maximigräns för penningöverföring per dygn och månad och spelaren kan inte överföra pengar på sitt spelkonto på natten. Alla Veikkaus Ab:s penningspel på nätet har en tidspåminnelse för speltid. Dessutom kan spelaren ställa in en spärr för alla penningspel på nätet eller per spel eller per spelgrupp. I alla Veikkaus Ab:s penningspel på nätet finns även en snabbstoppsfunktionsknapp som är synlig och tillgänglig för spelaren och som avbryter alla penningspel på nätet. Knappen förhindrar spelet fram till slutet av det dygn som följer på aktiveringen av spärren.

I stället för en enskild begränsning är det fråga om en spelbegränsningshelhet och för närvarande pågår vid social- och hälsovårdsministeriet en bedömning av hur den fungerar. När arbetet är färdigt kan man bedöma om någon del av spelbegränsningshelheten bör ändras för att ytterligare effektivisera preventionen och minskningen av skadeverkningarna till följd av penningspelande. Vid bedömning av frågan ska man även minnas att tills vidare har man i Finland inte förhindrat spelande via nätet vad gäller spel som inte hör till ensamrättssystemet, och deras utbud kan inte begränsas med liknande reglering som utfärdats med stöd av lotterilagen och som beskrivs ovan.

I enlighet med lotterilagen utvecklar social- och hälsovårdsministeriet prevention och behandling av skadeverkningar som lotterier ger upphov till. Social- och hälsovårdsministeriet har i omfattande utsträckning hört intressentgrupper inför fastställandet av insatsområden för fyraårsperioden (2020–2023). Ett viktigt insatsområde under perioden anknyter till åtgärder inriktade på riskgrupper och riskspelande. Syftet är att fastställa och identifiera gränserna för riskspelande och att främja metoder för att ta upp problem och tidigt ingripa i dem i tjänsterna samt att effektivisera prevention av skadeverkningar som spelande ger upphov till som en del av det lokala arbetet för att förebygga missbruk. Även användningen av Veikkaus Ab:s spel- och spelardata för att förebygga olägenheter ingår i dessa syften.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 817/2020 rd

När det gäller stöd och behandling har lotterilagen som mål att främja bedömningen av behov av behandling och stöd, utveckla tjänstekvaliteten, tillgång till tjänster och deras tillgänglighet, stödja arbetet med att utveckla vårdtjänster, integrera tjänsterna i social- och hälsovårdsstrukturerna samt att förstärka och etablera verksamheten som Peliklinikka bedriver i syfte att stöda det riksomfattande utvecklingsarbetet.

Regeringen ser allvarligt på skadeverkningarna av penningsspel, och i det pågående lotterilagsprojektet utreds medel för att på bästa möjliga sätt genom lagstiftningen förebygga och minska de skadeverkningar som spelande ger upphov till. Dessutom utarbetas under ledning av social- och hälsovårdsministeriet ett penningsspelpolitiskt program om prevention och minskning av skadeverkningar som spelande ger upphov till.

Helsingfors 23.11.2020

Inrikesminister Maria Ohisalo